

Na temelju članka 55. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (119/2022), Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, članka 54. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, članka 9. Statuta Akademije likovnih umjetnosti Akademijsko vijeće na svojoj 20. izvanrednoj sjednici održanoj dana 27. srpnja 2023. godine donosi

ETIČKI KODEKS AKADEMIJE LIKOVNIH UMJETNOSTI

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Etički kodeks Akademije likovnih umjetnosti (u daljnjem tekstu: Kodeks) sadržava temeljna moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ravnati nastavnici, umjetnici, znanstvenici i drugi zaposlenici Akademije likovnih umjetnosti (u daljnjem tekstu: Akademija). Akademija promiče i jamči najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svog temeljnog zadatka- nastavnog i umjetničkog rada. U skladu s tim uvjerenjem od svih članova akademijske zajednice očekuje se lojalnost najvišim etičkim i profesionalnim vrijednostima.

Članak 2.

(1) Etičkim kodeksom Akademije uređuju se:

- Temeljna etička načela
- Neprihvatljiva ponašanja
- Etička načela i pravila u nastavnom i umjetničko-znanstvenom procesu na Akademiji
- Ustroj i rad Etičkog povjerenstva Akademije i postupak pred Etičkim povjerenstvom Akademije

Članak 3.

(1) Etička načela koja Akademija promiče su: - zaštita ljudskih prava i sloboda; - načelo autonomije umjetničkog, nastavnog i znanstvenog rada; načelo jednakosti i pravednosti; - akademske slobode; - načelo profesionalnosti; - načelo poštivanja zakona i pravnih postupaka; - zabrana uznemiravanja i diskriminacije; - zabrana spolnog uznemiravanja; - objektivnost i nepristranost; - zabrana konzumiranja opojnih sredstava; - profesionalne dužnosti u nastavnom radu; - etika umjetničkog i znanstvenog istraživanja; - zabrana plagiranja i krivotvorenja; - zabrana primanja darova; - zabrana nepotizma i sukoba interesa; - transparentnost i povjerljivost rada; - pravo i dužnost usavršavanja i kontinuiranog učenja; profesionalno napredovanje; - sloboda javnog nastupanja i izražavanja; - odgovornost prema sveučilišnoj zajednici;

Članak 4.

(1) Svrha Kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za djelatnost Akademije u najširem smislu. Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom Kodeksu obveza je svih članova akademijske zajednice.

- (2) Radi ostvarenja cilja iz st. 1. ovog članka, Etičko povjerenstvo Akademije daje svoje mišljenje o ostvarivanju etičkih načela i standarda na Akademiji, kako u načelnim pitanjima, tako i u pojedinim konkretnim predmetima, te poduzima druge radnje i obavlja druge djelatnosti uređene Kodeksom.
- (3) Postupci propisani Kodeksom ne određuju prava, obveze i odgovornosti i nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne ili stegovne postupke uređene zakonima drugim propisima i aktima Akademije.
- (4) Povreda Kodeksa, u skladu sa Statutom Akademije, povlači stegovnu odgovornost počinitelja.
- (5) Mišljenje dano u postupku uređenom Kodeksom djeluje svojim autoritetom i promiče etično ponašanje na Akademiji. Ono ne veže druga tijela i nije upravni akt.

Članak 5.

Za potrebe Kodeksa pojedine izraze treba tumačiti na sljedeći način:

- izraz „članovi Akademije“ označuje sve osobe koje studiraju, izvode nastavu, bave se umjetničkim ili znanstvenim radom, surađuju i izvedbi umjetničkih, nastavnih i znanstvenih programa te djeluju u okviru zajedničkih i pomoćnih službi, neovisno o vrsti i trajanju ugovora na temelju kojega ostvaruju prava i obveze na Akademiji;
- izraz „nastavnik“ uključuje sve osobe koje održavaju nastavu na Akademiji bez obzira na umjetničko- nastavno, znanstveno- nastavno, nastavno, suradničko ili stručno zvanje te na vrstu i trajanje ugovora na temelju kojega održavaju nastavu;
- izraz „student“ uključuje sve osobe koje prate program obrazovanja na Akademiji, neovisno o njihovom statusu;

Ako se neki od izraza korištenih u ovom Kodeksu odnosi na fizičke osobe, sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvaćaju i osobe ženskog spola, i obrnuto (član/članica, nastavnik/nastavnica, student/studentica, ispitanik/ispitanica itd.).

TEMELJNA ETIČKA NAČELA

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Članak 6.

- (1) Akademija svakom članu akademijske i sveučilišne zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar te zajednice druga prava zajamčena Ustavom i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.
- (2) Svi članovi akademijske zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo. Svim članovima akademijske zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost.

Načelo autonomije umjetničkog, nastavnog i znanstvenog rada

Članak 7.

- (1) Svi članovi akademijske zajednice imaju pravo autonomno djelovati na Akademiji, u granicama svog statusa i u skladu s ciljevima Akademije.
- (2) Svim članovima Akademijske zajednice treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe. Akademija je dužna nastojati da se za ostvarenje ovoga prava osiguraju odgovarajući uvjeti.
- (3) Svi članovi akademijske zajednice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svima domenama radi ostvarivanja zajedničkog dobra akademijske zajednice u cjelini.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 8.

- (1) Svaki član akademijske zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Akademija je dužna osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.
- (2) Članovi akademijske zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na mogućnost objektivnog prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.
- (3) Svim članovima akademijske zajednice treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Pravo na akademsku slobodu

Članak 9.

- (1) Akademija priznaje akademsku slobodu kao temeljni uvjet i obilježje u procesu poučavanja, umjetničko i znanstvenog istraživanja, umjetničkog rada i stipendiranja. Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima moraju biti vođeni idejom slobode umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornog, objektivnog i poštenog traganja za istinom te stjecanja i distribucije znanja. Akademija treba zaštititi sve članove svoje zajednice od svakog pokušaja sužavanja, ograničavanja ili uskraćivanja te slobode.
- (2) Akademija podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja mnijenja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima akademijskog života i rada.

Načelo profesionalnosti

Članak 10.

- (1) Od članova akademijske zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijevano ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima Akademije, te da u svom djelovanju slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.

- (2) Obveza je članova akademijske zajednice poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar izabranog profesionalnog područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući bilo koje vrste predrasuda.
- (3) Svi članovi akademijske zajednice trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima na svim razinama i nastojati na učinkovitoj uporabi Akademijskih resursa težeći povećanju dobrobiti umjetnosti i akademijske zajednice i smanjivanju gubitaka uvijek kad je to moguće. Od svih članova akademijske zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvan akademijskim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama na Akademiji, kao ni ugledu Akademije.
- (4) Verbalna i neverbalna komunikacija članova akademijske zajednice treba biti u skladu s njihovim zadaćama i ulogom u zajednici.

Načelo poštivanja zakona i pravnih postupaka

Članak 11.

- (1) Od svih članova akademijske zajednice očekuje se poštivanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova sveučilišne zajednice.
- (2) Akademija ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje članova svoje zajednice sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.
- (3) Svim članovima akademijske zajednice treba osigurati jednaku mogućnost sudjelovanja, iznošenja argumenata i pritužbe te ravnopravan položaj u postupku ispitivanja povreda odredbi Kodeksa.
- (4) U svakom slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Kodeksa, članovi akademijske zajednice obvezni su nastojati da se sporna pitanja najprije riješe unutar sredine u kojoj je do povrede došlo kod mjerodavnih tijela Akademije ili Sveučilišta. Obraćanje tijelima izvan Akademije i/ili Sveučilišta treba se ograničiti na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.
- (5) Nadležna tijela Akademije dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja članova akademijske zajednice.

NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Diskriminacija

Članak 12.

- (1) Svako ponašanje i propis koji na nedopustiv način diskriminira drugu osobu smatra se povredom Kodeksa.
- (2) Nedopustiv je svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

- (3) Isključivi kriterij vrednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste zadataka, poslova i djelatnosti.

Uznemiravanje

Članak 13.

- (1) Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova akademske zajednice.
- (2) Uznemiravanjem se smatra svako neželjeno ponašanje prema drugoj osobi koje predstavlja ili kojem je cilja povreda osobnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života. Uznemiravanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljani, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Spolno uznemiravanje

Članak 14.

- (1) Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje.
- (2) Spolno uznemiravanje oblik je uznemiravanja specifičan po svojoj naravi.
- (3) Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje:
  - ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi;
  - fizičko napastovanje;
  - ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju;
  - ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno;
  - izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala;
  - zahtijevanje spolnih usluga (nedopustivim se smatra da mentor ili osoba koja ima poziciju autoriteta uvjetuje svoje djelovanje ili nedjelovanje spolnim uslugama).
- (4) Spolno uznemiravanje nedopustivo je jer pretpostavlja izravno ili neizravno uvjetovanje i pritisak na drugu osobu temeljem zlouporabe pozicije autoriteta, te zbog toga što stvara neprihvatljivo radno i obrazovno ozračje. Neprihvatljivim se smatra vršenje pritiska na osobu koja je odbila ili prijavila takvu vrstu ponašanja. Neprihvatljivim ponašanjem smatra se i zanemarivanje prijava spolnoga uznemiravanja u smislu odgađanja ili neistraživanja prijavljenoga spolnoga uznemiravanja.
- (5) Nasuprot spolnom uznemiravanju, odnosi spolne i druge intimne naravi između članova akademijske zajednice koji uključuju obostrani pristanak smatraju se područjem privatnosti izvan legitimnih interesa Akademije. Odnosi spolne naravi članova akademijske zajednice koji uključuju obostrani pristanak ne smatraju se slučajevima spolnoga uznemiravanja, već eventualno mogu podlijegati prosudbama vezanima za druge odredbe Kodeksa, poglavito za etičke norme objektivnosti i nepristranosti ili sukoba interesa.

Objektivnost i nepristranost

Članak 15.

- (1) Svi članovi akademijske zajednice trebaju biti objektivni i pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost i pravednost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.
- (2) Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojeg člana akademijske zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

Konsumacija opojnih sredstava

Članak 16.

- (1) Konzumiranje opojnih sredstava u prostoru Akademije predstavlja povredu Kodeksa.
- (2) Povredom Kodeksa smatra se i prodaja i uporaba opojnih droga u prostorima koje Akademija posjeduje, koristi ili kontrolira, prodaja i konzumiranje alkoholnih pića u prostorima koje Akademija posjeduje, koristi ili kontrolira, a alkoholna pića smiju se konzumirati samo u prostorima i u prilikama koji su odobreni od strane ovlaštenih osoba. Sudjelovanje u obrazovnom procesu u stanju pod utjecajem opojnih droga ili alkohola također se smatra povredom Kodeksa.

ETIČKA NAČELA I PRAVILA U NASTAVNOM I UMJETNIČKO-ZNANSTVENOM PROCESU NA AKADEMIJI

Načela podučavanja

Članak 17.

- (1) Sve osobe koje kao nastavnici djeluju na Akademiji imaju sljedeća profesionalna prava i odgovornosti:
  1. Nastavnici trebaju nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine umjetničkih ili znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta, te osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija.
  2. Pedagoški kompetentan nastavnik nastoji da student što djelotvornije postigne ciljeve predmeta.
  3. Obveza je nastavnika ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima jamče podjednak napredak.
  4. Obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a osobito teme koje studenti mogu smatrati osobito osjetljivima.
  5. Temeljni je zadatak nastavnika pridonositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te da izbjegava sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj proces.
  6. Nastavnici trebaju osigurati studentima evaluaciju njihova rada i ocjenjivanje koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno. Potrebno je osigurati transparentnost i javnost ispita kao temeljno jamstvo objektivnosti ocjenjivanja.
  7. Nastavnik treba poštivati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata.

8. U interesu razvoja studenata, nastavnik treba poštivati obrazovne ciljeve, strategije i standarde ustanove na kojoj podučava.
9. Nastavnici ne smiju uvjetovati pristupanje ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa, a osobito nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist.
10. U cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa nastavnici trebaju uzimati u obzir mišljenje i evaluacije studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji.

Etika umjetničkog i znanstvenog istraživanja

Članak 18.

- (1) U umjetničkom i znanstvenom istraživanju potrebno je poštivati sljedeća načela etičnosti:
  1. Nije dopušteno odstupanje od istraživanja, namjerno ili proisteklo od zanemarivanja, koje može rezultirati nerazboritim rizikom ili fizičkim ili psihičkim povredama ljudi, povredama životinja ili okoline koje je moguće izbjeći, kao ni podržavanje, poticanje ili tajenje takvih djelatnosti koje provode drugi članovi akademijske ili sveučilišne zajednice.
  2. U umjetničkom radu i umjetničkom ili znanstvenom istraživanju potrebno je primjenjivati načelo svjesnog i informiranog pristanka ispitanika na temelju odgovarajuće obaviještenosti te štititi njihova prava i dostojanstvo kao osoba.
  3. Ako u aktivnostima iz točke 2. sudjeluju djeca i maloljetnici, valja osigurati poštovanje njihovih prava u skladu s mjerodavnim pravilima i standardima.
  4. Ukoliko se u umjetničkom radu i umjetničkom ili znanstvenom istraživanju koriste životinje, sa njima treba postupati u skladu s mjerodavnim etičkim i stručnim standardima.
- (2) U umjetničkom i znanstvenom istraživačkom radu nije prihvatljivo izmišljanje rezultata. Izmišljanje rezultata je svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata istraživanja unatoč saznanju o tome da znanstveni rad i istraživanje na koje se poziva u stvarnosti nije bilo provedeno.
- (3) U umjetničkom i znanstvenom istraživanju nije prihvatljivo krivotvorenje. Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima umjetničkog i znanstvenog poštenja manipulira objektom, opremom ili procesom istraživanja sa svrhom da se namjerno podese ili tendenciozno protumače rezultati istraživanja.

Autorstvo umjetničkih i znanstvenih radova i drugih dokumenata

Članak 19.

- (1) Nije prihvatljivo kršenje normi i vrijednosti intelektualnog poštenja.
- (2) Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Kodeksa. Svi članovi akademijske zajednice koji sudjeluju u umjetničkom i znanstvenoistraživačkom radu moraju jamčiti izvornost svojih umjetničkih djela autorstvo kojih im se pripisuje i objavljenih radova te točnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u radu koristili.
- (3) Svako krivotvorenje i preuzimanje radova drugih bez njihova znanja ili odobrenja te namjerno pomaganje pri tome smatra se neetičnim i ne odobrava se.
- (4) Potrebno je štititi pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima svih članova akademijske zajednice.

- (5) Krivotvorenje preporuka i pogrešno predstavljanje akademskih postignuća smatra se ozbiljnim kršenjem načela etičnog ponašanja.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 20.

- (1) Članovi akademijske zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili neku drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.
- (2) Obveza je članova akademijske zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 21.

- (1) Svi članovi akademijske zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa (sukob interesa mogu uzrokovati na primjer obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, antagonizmi i sl.).
- (2) Treba nastojati na neovisnosti svih izvan akademijskih i izvan sveučilišnih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama članova na Akademiji ili utjecale na integritet i objektivnost članova akademijske zajednice.
- (3) Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Transparentnost i tajnost

Članak 22.

- (1) Akademija podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Svi zakoni, pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova akademijske zajednice trebaju biti precizni, jasni i dostupni. Svi članovi akademijske zajednice trebaju uvažavati ovu vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).
- (2) Svi članovi akademijske zajednice koji temeljem svoje pozicije na Akademiji raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Status tajnosti podataka proistječe iz potrebe zaštite prava članova akademijske zajednice ili treba biti definirana propisima na Akademiji ili Sveučilištu. Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim članovima akademijske zajednice kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga tijeka posla na Akademiji ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

Prava i obveze kontinuiranog učenja i cjeloživotnog obrazovanja

Članak 23.

- (1) Svi članovi akademijske zajednice imaju pravo i obvezu neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastita znanja i stručnosti unutar izabranoga područja.

- (2) Članovi akademijske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojem umjetničkom radu i umjetničkim i znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim standardima umjetničke, znanstvene i nastavne kompetentnosti.

Profesionalno napredovanje

Članak 24.

- (1) Akademija treba svim članovima akademijske i sveučilišne zajednice osigurati jednake uvjete napredovanja temeljem ispunjavanja profesionalnih obveza.
- (2) Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obveza i profesionalne kompetencije bilo kojega člana akademijske i sveučilišne zajednice treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na definiranim i transparentnim kriterijima.
- (3) Svaki član akademijske zajednice treba temeljiti prosudbe o uvjetima napredovanja drugih članova isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze, odnosno, na pokazanoj stručnosti, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka.
- (4) Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.
- (5) Profesionalna je odgovornost nastavnika brinuti se o pomlađivanju umjetničke, znanstvene i nastavne zajednice te poticati napredovanje i osamostaljivanje mlađih nastavnika i članova akademijske i sveučilišne zajednice.

Javno nastupanje

Članak 25.

- (1) Akademija je svjesna svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova akademijske zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja koje uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.
- (2) Članovi Akademijske zajednice s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima zajednice s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ičim uvjetovati.
- (3) Članovi akademijske zajednice koji su ovlašteni javno nastupati te nastupaju u ime Akademije moraju jasno istaknuti da izlažu stavove Akademije.
- (4) U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi akademijske zajednice predstavljaju Akademija osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Odgovornost prema sveučilišnoj zajednici

Članak 26.

- (1) Profesionalne djelatnosti članova akademijske zajednice trebaju što je više moguće doprinostiti ostvarenju zadataka Akademije.

(2) Članovi akademijske zajednice trebaju se skrbiti o dobru i interesima Akademije u duhu akademske slobode - ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovorna i poštena traganja za optimalnim rješenjima. U tom smislu ne odobrava se:

1. namjerno ometanje djelatnosti koje Akademija provodi ili podupire u cilju ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu;
2. bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zlouporaba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija;
3. nesavjestan odnos spram imovine Akademije te onemogućavanje ili otežavanje ostalim članovima akademijske zajednice da se tom imovinom koriste
4. upotreba akademijine imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke, religijske, društvene ili druge izvan akademijske svrhe bez posebnog odobrenja;
5. poticanje drugih članova akademijske i sveučilišne zajednice na nepoštivanje akademijskih i sveučilišnih pravila;
6. namjerno predstavljanje osobnih stavova kao službenoga stava Akademije radi stjecanja osobne koristi;
7. korištenje imena ili logotipa Akademije za privatne djelatnosti kako bi se stvorio dojam akademijskog i sveučilišnoga autoriteta.

USTROJ I RAD ETIČKOG POVJERENSTVA AKADEMIJE I POSTUPAK PRED ETIČKIM POVJERENSTVOM AKADEMIJE

Opća dužnost praćenja i provedbe etičkog kodeksa

Članak 27.

- (1) Sva tijela Akademije dužna su, svako u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda na Akademiji i provedbu Kodeksa.
- (2) Tijela iz st. 1. ovlaštena su u konkretnim slučajevima ili u vezi s načelnim pitanjima tumačenja i primjene Etičkog kodeksa zatražiti mišljenje od Etičkog povjerenstva.

Etičko povjerenstvo

Članak 28.

- (1) Etičko povjerenstvo Akademije imenuje dekan uz suglasnost Akademijskog vijeća, na rok od četiri godine.
- (2) Etičko povjerenstvo ima tri člana. Za svakog člana Etičkog povjerenstva imenuje se najmanje jedan zamjenik.
- (3) Ako se traži mišljenje u vezi s pitanjem koje se tiče ponašanja studenata ili je pitanje od neposredne važnosti za studente, povjerenstvo se proširuje za dva člana iz redova studenata.
- (4) Etičko povjerenstvo ima predsjednika kojeg dekan imenuje između članova Etičkog povjerenstva iz redova nastavnika ili zaposlenika u umjetničko-nastavnom zvanju ili znanstveno- nastavnom zvanju.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom

Članak 29.

- (1) Postupak pred Etičkim povjerenstvom te davanje mišljenja Etičkog mišljenja propisan je čl. 33.-35. Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.
- (2) Postupak pred Etičkim povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Kodeksa.
- (3) Zahtjev za davanje mišljenja podnosi dekan, po vlastitoj inicijativi ili na prijedlog drugih akademijskih tijela ili članova sveučilišne zajednice. Zahtjev se podnosi predsjedniku Etičkog povjerenstva.
- (4) Ako se zahtjev za davanje mišljenja odnosi na mišljenje o sukladnosti djelovanja ili ponašanja dekana s načelima i pravilima Kodeksa, inicijator se može obratiti Akademijskom vijeću, koji će većinom glasova svih članova odlučiti hoće li pokrenuti postupak pred Etičkim povjerenstvom.
- (5) Ako povodom inicijative drugih tijela ili članova sveučilišne zajednice ovlaštene osobe i tijela ne podnesu zahtjev Etičkom povjerenstvu u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu Sveučilišta, koji je u tom slučaju ovlašten da, ako to smatra potrebnim, sam pokrene odgovarajući postupak kod Etičkog povjerenstva.
- (6) Zahtjev za davanje mišljenja mora biti određen, i točno i precizno opisati:
  - A) načelno pitanje o kojem se radi, i/ili
  - B) konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za čiju se sukladnost s načelima i pravilima Kodeksa traži mišljenje.
- (7) Uz zahtjev se mogu podnijeti relevantne isprave i materijali, kao i navodi o odredbama Kodeksa u vezi kojih se osobito traži mišljenje.
- (8) Ako mu zahtjev temeljem st. 3. ovoga članka nije izravno podnesen, primjerak zahtjeva dostavlja se i Etičkom savjetu.
- (9) U slučaju da je zaprimljena anonimna prijava, tijelo ovlašteno za podnošenje zahtjeva može takvu prijavu razmotriti, ali sa osobitom pozornošću, te autonomno odlučiti da li će na osnovi anonimne prijave podnijeti zahtjev za pokretanjem postupka pred Etičkim povjerenstvom

Članak 30.

- (1) Povodom zahtjeva iz članka 29. predsjednik Etičkog povjerenstva saziva sastanak povjerenstva u roku od 30 dana od primitka zahtjeva.
- (2) Povjerenstvo može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatna razjašnjenja i obavijesti. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, povjerenstvo može zatražiti očitovanje i razjašnjenja od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog člana akademijske zajednice, tom se članu

mora omogućiti da se izjasni o relevantnim navodima i iznese svoje argumente, s time da isto može obaviti putem punomoćnika.

- (3) Povjerenstvo može zatražiti od Etičkog savjeta da u sastancima i radu povjerenstva sudjeluje jedan član toga savjeta ili druga osoba koju Etički savjet odredi kao savjetnika Sveučilišta za etička pitanja (u daljnjem tekstu: savjetnik za etička pitanja). Savjetnik za etička pitanja obavještava članove povjerenstva o praksi i stavovima Etičkog savjeta i etičkih povjerenstava drugih sastavnica, a može dati i druge relevantne obavijesti. U radu povjerenstva savjetnik sudjeluje bez prava glasa.
- (4) U ime Etičkog povjerenstva razjašnjenja iz st. 2. te sudjelovanje savjetnika za etička pitanja iz st. 3. može zatražiti predsjednik Etičkog povjerenstva, bez potrebe da prethodno o tome sazove sastanak povjerenstva.
- (5) Na sastanku Etičkog povjerenstva članovi raspravljaju o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati te određuju člana Etičkog povjerenstva koji će temeljem rasprave sastaviti pisani nacrt mišljenja.
- (6) Etičko povjerenstvo svoje mišljenje daje na temelju navoda i podataka iz zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih razjašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba. Povjerenstvo je dužno provjeriti navode iz zahtjeva radi utvrđivanja relevantnih činjenica. Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i navodi o činjenicama iz očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji se ne može zaključiti iz materijala koji su podneseni u postupku, povjerenstvo će tu okolnost navesti u svome mišljenju te se ograničiti na davanje stava o načelnom pitanju.
- (7) Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Kodeksa, Etičko povjerenstvo dužno je svoje mišljenje dati o sukladnosti s tim odredbama, no ovlašteno je mišljenje proširiti i na sukladnost ponašanja s drugim načelima i pravilima Kodeksa.

Mišljenje

Članak 31.

- (1) Temeljem zahtjeva i drugih primljenih podataka Etičko povjerenstvo donosi svoje mišljenje i podnosi ga podnositelju zahtjeva. Primjerak mišljenja dostavlja se Etičkom savjetu.
- (2) Pri donošenju mišljenja, nastoji se postići konsenzus svih članova Etičkog povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi temeljem stava većine članova povjerenstva.
- (3) Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva. Ako je Etičko povjerenstvo bilo zatražilo dodatna razjašnjenja i obavijesti, ovaj se rok računa od njihovog primitka, no i tada mišljenje mora biti dano najkasnije u roku od 90 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima na Akademiji nema aktivnosti.

- (4) Mišljenje Etičkog povjerenstva mora sadržavati sljedeće podatke:
- A) Opis zahtjeva i pitanja o kojima je Etičko povjerenstvo raspravljalo;
  - B) Navode o načelima i pravilima Kodeksa koje je povodom zahtjeva povjerenstvo uzelo u obzir;
  - C) Stav Etičkog povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Kodeksom ili ne;
  - D) Razloge za mišljenje Etičkog povjerenstva;
  - E) Podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili ne.
- (5) Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Kodeksa, ono može sadržavati još i:
- A) Ocjenu Etičkog povjerenstva o stupnju nesukladnosti i težini povrede etičkih načela uzrokovane takvim ponašanjem;
  - B) Stav Etičkog povjerenstva o načinima na koje se moglo izbjeći nesukladnost ponašanja s Kodeksom i/ili o mjerama koje bi mogle doprinijeti tome da do takvih povreda Kodeksa u budućnosti ne dolazi.
- (6) Mišljenje u kojem je utvrđeno kršenje Kodeksa dostavlja se dekanu Akademije, koji je dužan postupiti u skladu s Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti Akademije.
- (7) Ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi Etičkog povjerenstva koji su imali različite stavove od većine ovlaštenu su svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje Etičkog povjerenstva.
- (8) Iznimno, ako Etičko povjerenstvo zaključi da mu na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka nije moguće donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik Etičkog povjerenstva o tome je dužan u roku iz st. 3. obavijestiti podnositelja zahtjeva i Etički savjet te detaljno navesti razloge za ne donošenje mišljenja. U tom slučaju Etički savjet odlučit će hoće li postupiti prema odredbama čl. 29. st. 3. Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.
- (9) Protiv mišljenja Etičkog povjerenstva podnositelj zahtjeva i član akademijske zajednice u odnosu na čiju etičnost je Etičko povjerenstvo zauzelo stav, imaju pravo podnijeti žalbu u roku od 15 dana od primitka mišljenja. O žalbi odlučuje Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu. Žalba treba biti određena i mora točno i precizno opisati načelno pitanje o kojem je riječ i konkretne okolnosti slučaja i djelovanja odnosno ponašanja za koje se tražila ocjena suglasnosti s načelima i pravilima Kodeksa i za koje je doneseno mišljenje.
- (10) Nakon zaprimanja žalbe Etički savjet će zatražiti cjelokupnu dokumentaciju od Etičkog povjerenstva. Etički savjet žalbu može odbaciti, odbiti ili uvažiti, u kojem slučaju mišljenje može preinačiti ili vratiti Etičkom povjerenstvu na ponovni postupak.
- (11) Pravo na žalbu postoji i protiv mišljenja u pogledu kojih su postupci još u tijeku. Postupci koji su još u tijeku smatraju se i oni u pogledu kojih još nije završio sudski postupak o istoj stvari.

Javnost rada

Članak 32.

(1) Mišljenja Etičkog povjerenstva su javna. Etički savjet Sveučilišta određuje način i mjesto njihova sustavnog objavljivanja. Radi zaštite prava na privatnost, pri objavljivanju mišljenje se može skratiti ili se iz njega mogu ukloniti osobni podaci osoba koje se u njemu spominju.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči Akademije, a objavit će se i na službenoj mrežnoj stranici Akademije.

KLASA: 011-05/23-01/04
URBROJ: 251-77-01/2-23-1
U Zagrebu, 31. srpnja 2023.

DEKAN
prof. art. Tomislav Buntak

Ovaj Kodeks objavljen je na oglasnoj ploči Akademije dana 31. srpnja 2023. godine te je stupio na snagu dana 8. kolovoza 2023. godine.